

2. Звідки беруться фейки та дезінформація, і як від них захиститися URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2020/08/11/241935/>

3. Капелюшний, В.П. Дезінформація. У Дзюба, І.М., Жуковський, А.І., & Железняк, М. Г. (та ін.). (2007). *Енциклопедія Сучасної України*. Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. <https://esu.com.ua/article-21273>.

4. Миколайчук, Б. (2021, 22 липня). *Епідемія дезінформації: чому фейки стали частиною нашого життя і як «вакцинуватися»?* Центр демократії та верховенства права. <https://cedem.org.ua/analytics/epidemiya-dezinformatsiyi/>

5. Disinformation. (n.d.). In *Merriam-Webster*. Retrived 19 April 2024, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/disinformation>

6. What Is Disinformation? Definition and Examples (2019, March 25). *ThoughtCo*. <https://www.thoughtco.com/disinformation-definition-4587093>

Мацука В.М.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет*

УСПІШНІ СТРАТЕГІЇ КРИЗИС-МЕНЕДЖМЕНТУ

Через непередбачуваність глобальних подій багато компаній прагнуть визначити потенційні кризи до їх виникнення, щоб розробити плани їх подолання. Якщо трапиться криза, компанія повинна мати можливість радикально змінити напрямок, щоб «вижити». Спробуємо розібратися, що таке кризис-менеджмент і як його успішне впровадження допоможе вирішити складні ситуації в компанії (edin, 2023).

Перш за все, кризис-менеджмент – це процес, за допомогою якого організації реагують на руйнівні та несподівані події, які можуть завдати шкоди організації або її зацікавленим сторонам. Сам процес включає стандартні

операції, такі як турбота про колег, гнучке та розумне прийняття рішень, швидке виконання планів та поширення інформації (Колесникова & Мацука, 2023).

Розрізняють три види кризис-менеджменту: екстрений, превентивний та провокаційний, а саму кризу поділяють на кризу зовнішню та кризу внутрішню. Для зовнішніх криз використовується аварійний тип; для внутрішніх криз використовується превентивний або провокаційний тип залежно від ситуації.

Кризис-менеджмент в надзвичайних ситуаціях – це комплекс заходів, спрямованих на вжиття різноманітних засобів для порятунку ситуації, її стабілізації та запобігання розвитку кризи. Тут швидко проводиться мозковий штурм, оцінюється ситуація і негайно приймається рішення.

Превентивний кризис-менеджмент – це безперервна та спланована дія, спрямована на те, щоб бізнес не досягнув критичної точки. Кожен етап реалізується поступово, а зустрічі проходять за звичною для компанії схемою.

Провокаційний кризис-менеджмент – це серія завдань, які передбачають контроль емоцій співробітників або ставлення співробітника до ситуації.

Різні типи кризових ситуацій відбуваються щодня в усьому світі, багатьом із яких можна запобігти, а деякі потребують локальних рішень. У цьому випадку бренду складно завоювати хорошу репутацію, а купівля кількох статей у ЗМІ не зможе її відразу відновити (marka, 2021).

Щоб уникнути кризових ситуацій у бізнес-одинацях, необхідно застосовувати наступний алгоритм дій:

- **Планування.** Планування передбачає об'єднання невеликої групи далекоглядних співробітників і уявлення сценаріїв різних результатів для компанії. Якщо все піде відповідно до розглянутих сценаріїв, це допоможе виявити вразливі місця та реалізувати план дій.

- **Орієнтація на клієнта.** Навіть якщо підписан довгостроковий договір і обіцяно надати послуги в обумовлений термін, варто час від часу нагадувати клієнту про себе, ви не можете пропустити його відгук. Пам'ятайте, що задоволені клієнти – це стабільний бізнес.

- Корпоративна культура. Потрібно оновити практику управління персоналом, заохочувати емоційний інтелект співробітників і додаткове навчання, а також наймати людей, які близькі підприємницькому духу компанії. Люди є дуже стабільною та ефективною основою для успішних масштабних проєктів (techiia, 2023).

Незважаючи на наведені вище поради, кризи, безумовно, неминучі.

Найголовніше – не бути негативним і не мовчати. В іншому випадку уява людей і ЗМІ відкрита для багатьох різних можливостей, що часто призводить до суперечливих тлумачень. Для цього слід знати наступні кроки:

- Поділитися найважливішою інформацією якомога швидше. Для цього можна використовувати не лише офіційні ЗМІ, а й публічну сторінку та інші канали соціальних мереж;

- Якщо це трапиться, треба визнати провину і завжди ставити жертву та/або клієнта на перше місце, визнаючи, що вони є людьми. Цей тип кризи не стосується особисто лідера чи менеджера, це стосується насамперед життя людей, на яких вона впливає. Аудиторія має відчуття співчуття та щирість у спілкуванні;

- Спілкуйтеся, залишайтеся на зв'язку та оновлюйте інформацію.

Нарешті, якщо у вас немає довгострокового плану, розробіть його під час кризи. Ретельно проаналізуйте різні типи катастроф, які можуть статися у компанії, і розробіть план дій, зокрема, хто може виступати в якості прес-секретарів, членів команди комунікацій у кризових ситуаціях та оперативного моніторингу ЗМІ та соціальних мереж.

Список використаних джерел

1. Колесникова, А.А. & Мацука, В.М. (2023). Ризики ведення бізнесу в Україні. *Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції: збірник тез доповідей XII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів (6 квітня 2023 року, м. Харків, Україна) (с. 219-220)*. ХНУ імені В.Н. Каразіна. <http://kbi.karazin.ua/mizhнародna-naukovo-praktichna-konferenciya-molodix-uchenix-i-studentiv/>.

2. edin (2023). *Ризик-менеджмент чи що таке управління ризиками*. <https://edin.ua/rizik-menedzhment-chi-shho-take-upravlinnya-rizikami/>.

3. marka (2021). *Кризовий менеджмент*. <https://marka-capital.com/krizovij-menedzhment/>.

4. techiia (2023). *Кризис-менеджмент: думайте швидко, дійте чітко та вчасно!* <https://techiiia.com/ua/news/kryzys-menedzhment-dumajte-shvidko-dijte-chitko-ta-vchasno>.

Назарчук О. М.,

кандидат історичних наук, доцент,

докторант кафедри політології,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖСЕКТОРАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Сучасні світові виклики, зокрема воєнні загрози, засвідчили, що стійкість та адаптивність суспільства залежить від здатності інтегрувати зусилля всіх секторів, використовувати весь наявний потенціал та мобілізувати всі ресурси заради досягнення спільних цілей, зокрема і виживання суспільної системи.

Історичний екскурс еволюції співпраці різних секторів суспільства Європейського Союзу засвідчує її динамічний характер, трансформацію під впливом кризових явищ. Основною тенденцією нормативно-правових документів та міжнародних договорів у цій царині є посилення ролі й участі громадянського суспільства та приватного сектору у здійсненні публічної політики, залучення різноманітних груп інтересів до процесу формування спільного ринку (Договір про заснування європейської спільноти, 2005; 6).

Запорукою гнучкості європейської системи міжсекторальної взаємодії є принцип партнерства та рівноправності, чітке усвідомлення спільних інтересів та вигоди. Зокрема, співпраця секторів суспільства дає змогу ефективно